

Rapport för fågelinventering av myrområden i Kronobergs län inom projekt Life to ad(d)mire 2015

Sammanfattning

Fågelförekomsten med betoning på häckningskriterier längs ett antal linjer på fem myrområden i Kronobergs län har inventerats. Arterna har rapporterats via Artportalen. Fältprotokoll, sammanfattande kartor och digitala rutter har skickats till Länsstyrelsen i Kronobergs län (Life to ad(d)mire).

Ängsbiplärka och buskskvätta är karaktärsarter på myrarna och bland våtmarksfåglarna märks flera förekomster av grönbena, ljungpipare och storspov. På samtliga myrområden har orre och trana observerats. Större öppna, trädlösa mosseplan gynnar orren som här har sina spelplatser. Skapande av öppna vattenytor och en höjning av vattennivån på myren gynnar vadare som grönbena och tofsvipa men även änder.

Bakgrund

Fem större myrområden i Kronobergs län har inom EU-projekt Life to ad(d)mire restaurerats mellan 2010 och 2015. Innan åtgärderna sattes igång inventerade MiNa natur/Naturbildning under våren 2010 förekomsten av fåglar längs linjer i de fem myrområdena. Årets inventering är en uppföljning av denna linjetaxering när nu restaureringen är klar. Åtgärderna har bestått av avverkning/röjning av träd och buskar samt återställning av hydrologi genom igenläggning av avvattande diken. Inventeringen har skett på uppdrag av Länsstyrelsen i Kronobergs län och genomförts i fem Natura 2000 områdena i Kronobergs län; Årshultsmyren, Horsnäsamossen, Flymossen (Hästasjömyren), Taglamyren och Tängsjö fly. Inventeringen har genomförts av Kill Persson, MiNa natur och HG Karlsson, Naturbildning HG och Karin HB.

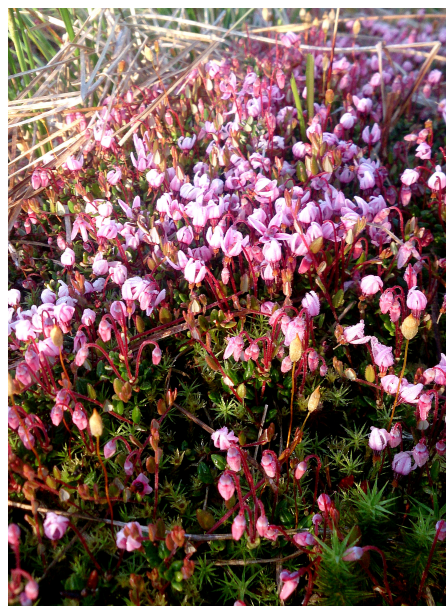
Horsnäsamossen var en av de besökta myrarna.

Myrarnas lägen

Årshultsmyren, Horsnäsamossen och Flymossen ligger i Ljungby kommun, Taglamyren i Alvesta kommun och Tängsjö fly i Uppvidinge kommun.

Omfattning

Inventeringen har omfattat totalt 2 inventeringstillfällen per område, varav den första inventeringen har skett under perioden 25 april – 15 maj 2015 och det andra inventeringstillfället under perioden 25 maj – 10 juni 2015. Inventeringarna har startats vid soluppgången (+/- 30 min) och avslutats senast 5 timmar efter soluppgången.

Det var ovanligt mycket tranbär i år.

Metodik

Längs linjerna har alla hörda och sedda fåglar noterats. Vi har gått långsamt, ca 30 min/km och efter behov stannat, lyssnat och spanat. Fåglarna har översiktligt prickats in på en karta och häckningskriteriet har noterats. Vi har använt samma kriterier som i Artportalen, www.artportalen.se (se figur 1).

Vi har använt GPS (Garmin Montana och Garmin Colorado) för att lägga in linjerna som en rutt. Dessa rutter kan direkt föras över till ett GIS-system.

Häckningskriterier

1. Obs. under häckningstid

Möjlig häckning:

- 2. Obs under häckningstid och i lämplig häckbiotop
- 3. Sj. hane eller andra häcklåten
- 4. Par i lämplig häckbiotop

Trolig häckning:

- 5. Permanent revir (> 2 dagar)
- 6. Spel, lekar, parning
- 7. Besök vid sannolik boplatz
- 8. Adult upprörd, varnande för ägg eller ungar i närheten
- 9. Adult med ruvfläckar

Säkerställd häckning:

- 10. Bobygge, utgrävning eller uthackande av bohål
- 11. Avledningsbeteende, adult spelar skadad
- 12. Använt bo påträffat
- 13. Nyligen flygga ungar eller dunungar borymmare)
- 14. Adult in/ut från bo på sätt som visar att boet är bebott
- 15. Adult med exkrement-säckar
- 16. Adult med föda åt ungar
- 17. Äggskal påträffade
- 18. Bo där adult setts ruvande
- 19. Bo där ungar hörts
- 20. Bo där ägg eller ungar setts

Figur 1. Häckningskriterier vi använt

Längs digitala linjer sker observationer av förekommande fågelarter.

Redovisning

Inventeringen redovisas dels i protokoll och dels på en karta för respektive område. I protokollet förtecknas sedda och hörda fåglar med häckningskriterie längs respektive linje i området. På kartan är fåglarnas position vid de två olika inventeringstillfällena utsatta (blått för första och rött för det andra besöket). Här har vi använt förkortningar för de flesta arterna (se figur 2). Detta för att göra det lättare att tolka kartan. Alla observationer är inlagda i Artportalen/fåglar och då under syftet "Life to ad(mire)".

Artkoder		Lövsångare	LÖ
Art	Kod	Mi. korsnäbb	MB
Björktrast	BT	Nötskrika	NS
Blåmes	BM	Orre	OR
Bofink	BO	Ringduva	RD
Buskskvätta	BU	Rödhake	RH
Dubbeltrast	DT	Stenskvätta	ST
Enkelbeckasin	EB	Storspov	SP
Grågås	GG	Svarthätta	SH
Gräsand	GA	Svartmes	SM
Grönbena	GB	Svartvit flugsn.	SF
Grönsiska	GI	Sädesärla	SÄ
Gärdsmyg	GY	Sävspurv	SV
Järnsparv	JÄ	Talgoxe	TX
Koltrast	KR	Talltita	TA
Kråka	KT	Taltrast	TT
Kungsfågel	KF	Trana	TRA
Ljungpipare	LJ	Tofsmes	TM

Tofsvipa	TV
Trädgårdssång.	TR

Trädpiplärka	TP
Ängspiplärka	ÄP

Figur 2. Artkoder vi använt

Några kommentarer till inventeringsresultatet

Att våren var sen i år märktes tydligt på det första inventeringstillfället på Flymossen i slutet av april. Det var dålig sångaktivitet (men det kompenseras vid nästa inventering i slutet av maj då det var betydligt mer fart på fåglarna). Vi bestämde oss då för att ta resterna av myrarna mot slutet av den första inventeringsperioden.

Ängspiplärka är den klart dominerande arten och då framför allt på de öppna, trädlösa mossarna. Även buskskvättan är en karaktärsart på flera av myrarna, men de vill att det finns enstaka träd eller buskar ute på myren. Lövsångare, bofink och trädpiplärka har varit de vanligaste arterna i de skogarna i och intill myren. Koltrast, taltrast och talgoxe har också varit vanliga.

Positivt är att orrar har noterats på i stort sett alla myrar men med betydligt större antal på de större öppna myrarna. Deras bubblande spel har hörts i när och fjärran under vårmorgnarna. Även grönbenans spelflykt har avnjutits på flera av de myrar vi besökt och då i anslutning till lite blötare partier. Tranors trumpetande och under det andra inventeringstillfället i månadsskiftet maj/juni alla gökars flygande kors och tvärs över mossarna har också skapat stämning under våra ofta tunga vandringar på de mjuka och tuviga markerna. Vi halländska fågelskådare har glatt oss lite extra att både se och höra den sydliga ljungpiparen på flera av myrarna (Årshults-, Horsnäsa- och Taglamyren). Även storspoven verkar fortfarande förekomma på en del av de småländska myrarna.

Några reflexioner av restaureringens effekter på häckande fåglar

Visserligen har det inte legat inom vårt uppdrag att analysera vilken effekt restaureringen har gett på fågellivet men här är några våra iakttagelser.

- Att man tagit bort träd ute på myren gynnar öppenmarksarter som orre, ljungpipare, storspov och ängspiplärka. Nedgången för dessa arter på nationell nivå har upphört på myrarna som ingår i inventeringen. Antalet är stabilt och till och med svagt ökande på ett par av myrarna.
- Att man höjt vattenståndet och skapat mindre vattenytor verkar ha gynnat arter som grönbena, skogssnäppa, tofsvipa, kricka, gräsand och knipa. Tofsvipa har återkommit som häckfågel på Flymossen.
- Vi har observerat tranor - både mindre flockar med unga tranor och enstaka fåglar som troligen häckar i området - som på födosök även letar efter ägg och ungar till fåglar som häckar på myren. Vi har noterat mycket upprörda storspovar, ljungpipare och ängspiplärkor där tranorna går fram. Kanske kan ökningen av tranor på myrarna innebära ett ökat predationstryck på andra våtmarksfåglar?

Buskskvätta i talltopp på Taglamyren